

ЧУРЮМОВ КЛИМ ІВАНОВИЧ
(19.02.1937–15.10.2016)

15 жовтня 2016 р. помер головний науковий співробітник Астрономічної обсерваторії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член-кореспондент НАН України, професор, доктор фізико-математичних наук Чурюмов Клим Іванович.

Чурюмов К. І. народився 19 лютого 1937 року в місті Миколаєві. У 1955 році поступив на фізичний факультет Київського ордена Леніна державного університету ім. Т.Г. Шевченка. У 1960 році закінчив його по спеціальності "фізика-астрономія" й був направлений на полярну геофізичну станцію кафедри астрономії Київського університету в бухту Тіксі Якутської АРСР, де займався дослідженнями полярних сьвів та іоносфери Землі. З 1962 р. по 1965 р. працює на заводі "Арсенал", де бере участь в розробці астронавігаційної апаратури для космічних ракет та її випробовуваннях на космодромах Байконур та Плесецьк. У 1965–1968 рр. навчається в аспірантурі фізичного факультету Київського держуніверситету (науковий керівник професор Всехсвятський С.К.), після її закінчення працює на кафедрі

астрономії а з 1986 р. в Астрономічній обсерваторії (займає посади - старшого наукового співробітника, завідувача відділом, головного наукового співробітника).

У 1972 р. Чурюмов К.І. захистив кандидатську дисертацію "Дослідження комет Ікейя-Секі (1967п), Хонда (1968с), Таго-Сато-Косака (1969 IX) і нової короткоперіодичної комети Чурюмова-Герасименко на основі фотографічних спостережень", у 1993 р. захистив докторську дисертацію "Еволюційні процеси в кометах". 1998 р. Чурюмов К.І. отримує вчене звання професора а у 2006 р. його обирають членом-кореспондентом НАН України.

Чурюмов К.І. був одним із провідних науковців Астрономічної обсерваторії, наукові роботи якого добре відомі як в Україні, так і далеко за її межами. За 52 роки творчої праці в галузі астрономії в Київському університеті він надрукував більше 800 наукових праць, з них 4 монографії та 4 навчальні посібники. Багато з його робіт надруковано у престижних наукових журналах. Його ім'я носять відкриті ним разом з колегами дві нові комети, до однієї з яких, короткоперіодичної комети Чурюмова-Герасименко, відправлено міжнародну космічну місію "Розетта" з метою дослідження реліктової речовини, з якої утворилася Сонячна система. Його ім'ям також названа мала планета № 2627 з головного поясу астероїдів.

За досягнення в астрономічній науці К.І.Чурюмов нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Калмикії (1981), Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України (1987), двома медалями "За відкриття нових астрономічних об'єктів" (1975 та 1986), золотою (1986) та двома срібними (1975 та 1985) медалями ВДНГ СРСР, почесним званням "Заслужений працівник народної освіти України" (1998), премією імені Тараса Шевченка Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2004), премією НАН України імені академіка М.П.Барабашова (2005), двома Почесними грамотами (2007, 2009) та Відзнакою Вченої ради (2012) Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Почесною грамотою мера м. Києва (2007), Почесною Грамотою КМДА (2015), золотою медаллю товариства "Знання" України, двома орденами України "За заслуги" III (2003) та II ступеня (2009).

За ініціативи Чурюмова К.І. Міжнародним астрономічним союзом названо малі планети "Кобзар" (№ 2427) на честь Т.Г.Шевченка, "Каменярь" (№ 2428) на честь І. Я. Франка, "Сковорода" (№ 2431) на честь Г.Сковороди, "КНУШЕВІЯ" (№ 4868) на честь Київського національного університету імені Тараса Шевченка та інші.

Протягом п'яти десяти років Чурюмов К.І. зробив велику низку спектральних, фотографічних, поляриметричних та інших телескопічних спостережень комет, астероїдів, планет, сонячної корони, полярних сьвів, як у Києві, так і у двох десятках експедицій в різні астрономічні обсерваторії та райони колишнього СРСР. Під його керівництвом захищено 11 кандидатських та одну докторську дисертації. Унікальні спостереження та нові наукові результати, одержані Чурюмовим К.І., а також його тісні контакти з астрономами багатьох країн світу сприяли зміцненню міжнародного наукового авторитету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Похований Чурюмов К.І. на Байковому кладовищі м. Києва (ділянка № 33).

В.М. Єфіменко